

POSTANOWIENIE

10 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 10 lipca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa W. R.
przeciwko C. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 8 lutego 2023 r., I AGa 373/22,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację pozwanego C. Spółki z o.o. w Ł. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 22 lipca 2022 r. w sprawie z powództwa W. R. o zapłatę.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu drugiej instancji w całości oraz wnosił o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji, potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, a także oczywistą zasadność skargi.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do przesłanki kasacyjnej opartej na zarzucie nieważności postępowania, należy wskazać, że art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy COVID-19 stanowił, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznawał sprawy w składzie jednego sędziego; prezes sądu mógł zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uznał to za wskazane ze względu na szczególną zawłość lub precedensowy charakter sprawy.

Rozpoznanie sprawy przez Sąd Apelacyjny w składzie jednego sędziego było zatem zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Orzekanie przez sąd drugiej instancji w składzie trzech sędziów było bowiem fakultatywne. Natomiast wykładnia przepisów przyjęta w mającej moc zasady prawnej uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, obowiązywała od dnia podjęcia tej uchwały. Wskazana uchwała nie może mieć wobec tego wpływu na ocenę zgodności z prawem składu Sądu drugiej instancji, skoro Sąd ten wydał zaskarżony wyrok przed jej podjęciem.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał także na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Przy tym, ograniczył się on do wskazania, że istotnym zagadnieniem jest „problematyka wymogów, jakie winno spełniać skuteczne wezwanie dłużnika do spełnienia świadczenia, o którym mowa w art. 455 k.c.”. W ocenie Sądu Najwyższego skarżący w ten sposób nie zdołał wskazać przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, a tym samym wykazać istnienia tej podstawy wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący powołał się również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02; z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06).

W analizowanej skardze kasacyjnej nie wykazano tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Potrącenie może zostać dokonane w każdym terminie, po ziszczeniu się przesłanek określonych w art. 498 k.c. Jeżeli oświadczenie w tym zakresie zostanie złożone przed wypełnieniem się wskazanych w tym przepisie przesłanek, do potrącenia nie dojdzie i co więcej, czynność ta nie ulegnie konwalidacji z chwilą ich ziszczenia się. W takiej sytuacji konieczne jest dokonanie kolejnej czynności prawnej prowadzącej do kompensaty (zob. wyrok SN z 9 lipca 2020 r., V CSK 480/18).

W orzecznictwie wyjaśniono także, że o ile strony umowy nie oznaczyły terminu zapłaty kary umownej, to zgodnie z art. 455 k.c. świadczenie z tego tytułu powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. Wezwanie takie jest wystarczające do postawienia wierzytelności w stan wymagalności i umożliwia potrącenie. Roszczenia stają się wymagalne z momentem doręczenia oświadczenia (zob. wyrok Sądu SN z 9 lipca 2020 r., V CSK 480/18). Wezwanie do wykonania świadczenia nie wymaga żadnej szczególnej formy. Wystarczy, jeśli wierzyciel poprzez swoje zachowanie wyrazi w sposób dostateczny wolę, aby dłużnik spełnił świadczenie (zob. wyrok SN z 9 lipca 2020 r., V CSK 480/18).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2023 r., poz. 1964).

[SOP]

[ms]